

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Муніципальне підприємництво»

на тему: **«ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ
РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ)»**

Виконавець:

студент ФЕУП
Афоніна Валентина _____

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
Клевцевич Наталія Анатоліївна _____

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Усі країни світу, незалежно від рівня розвитку економічних відносин, завжди потребують більше інвестицій, ніж у них є, для того, щоб мати змогу здійснювати розширене інноваційне відтворення економіки та підвищувати життєвий рівень населення. На сьогоднішній день кожна адміністративно-територіальна одиниця намагається залучити інвестиції. Створення сприятливого інвестиційного клімату окремої області підвищує конкурентоспроможність країни загалом. Залучення інвестицій, зокрема іноземних, є необхідною умовою економічного розвитку як держави в цілому, так і її регіонів. Тому оцінка інвестиційної привабливості та залучення інвестицій є актуальним завданням сучасної економічної теорії і практики.

Проблема інвестиційної привабливості України та її регіонів зберігає свою актуальність у сучасних, досить складних економічних та воєнних реаліях. Саме активна інвестиційна діяльність може сприяти подоланню негативних наслідків кризових явищ. Перехід до ринкових відносин в Україні супроводжувався значною диференціацією регіонів за рівнем стартових умов. А невдала структурна регіональна політика спричинила зменшення обсягів виробництва, зниження обсягів інвестиційних вкладень, погіршення екологічного стану територій та фінансового положення великих, середніх і малих підприємств, що в цілому знизило рівень життя громадян країни. Тому потреба в інвестиціях та стимулюванні їх надходження в економіку регіону зумовлює необхідність розробки дієвих заходів, спрямованих на покращення результатів господарської діяльності, виявлення сильних та слабких позицій розвитку та забезпечення ефективного функціонування територій.

Теоретичним та практичним аспектам інвестування, а також оцінюванню інвестиційної привабливості окремих регіонів присвячено багато праць як вітчизняних науковців, так і зарубіжних, серед яких: Асаул А.В., Гомольська В.В., Бланк І.О., Стеченко В.М., Бутко М.П., Акименко А.Ю., Гайдуцький А.П., Іванов Ю.Б., Козьменко С.М., Носова О.В. та інші.

Метою роботи є розробка науково-методичних положень та практичних рекомендацій щодо підвищення інвестиційної привабливості регіону (на прикладі Одеської області).

Для досягнення поставленої мети були вирішені наступні **завдання**:

- Визначити сутність інвестицій, як економічної категорії;
- Дослідити інвестиційну привабливість країни та окремих регіонів;
- Вивчити чинники, що визначають інвестиційну привабливість на регіональному рівні;
- Проаналізувати загальний стан розвитку Одеського регіону;
- Виявити слабкі сторони та можливості розвитку регіону;
- Провести аналіз інвестиційної привабливості регіону;
- Використати концепцію надпідприємництва для підвищення інвестиційної привабливості Одеського регіону;
- Застосувати інноваційні підходи до залучення інвестицій в туристичну галузь регіону;

- Оцінити ефективність та ризики запропонованих заходів.

Об'єктом дослідження є процес розробки напрямків підвищення інвестиційної привабливості Одеської області.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методологічних, методичних та практичних аспектів, на основі яких проводиться аналіз інвестиційної привабливості адміністративно-територіальної одиниці з подальшим наданням рекомендацій щодо напрямків її підвищення у зазначеному регіоні.

Методи дослідження в процесі написання кваліфікаційної роботи застосовувались наступні методи: загальнонаукові (аналогія, системний аналіз, формалізація); економіко-статистичного аналізу (табличний, графічний, групування, класифікації); маркетингові (спостереження); експертної діагностики (ранжирування, порівняння, оцінювання).

Інформаційна база дослідження включає дані Головного управління статистики в Одеській області, Головного управління Держгеокадастру в Одеській області, Одеської обласної державної адміністрації, наукові публікації, монографічні та періодичні видання українських і зарубіжних вчених з проблеми, яка досліджується.

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 113 сторінки комп'ютерного тексту, містить 14 таблиці та 24 рисунків.

Публікації. За результатами проведеного дослідження була опублікована стаття «Сутність інвестицій, як економічної категорії», яка була опублікована в збірнику студентських наукових робіт ФЕУП.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ**» розглянуто сутність інвестицій, як економічної категорії; інвестиційну привабливість країни та окремих регіонів; чинники, що визначають інвестиційну привабливість на регіональному рівні.

У другому розділі «**АНАЛІЗ ПОТОЧНОГО СТАНУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ**» проаналізовано соціально-економічний стан Одеської області; проаналізовано результати інвестиційної діяльності на регіональному рівні; проведено порівняльний аналіз позитивних та негативних чинників, що впливають на інвестиційну активність в Одеській області.

У третьому розділі «**ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЗМІЦНЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ**» розглянуто використання концепції надприємництва для підвищення інвестиційної привабливості регіону; інноваційні підходи до залучення інвестицій в туристичну галузь регіону; оцінка ефективності та ризиків запропонованих заходів.

ВИСНОВКИ

В наслідок проведеного в, кваліфікаційній роботі, дослідження можемо зробити наступні висновки.

1. Проведене дослідження економічної категорії „інвестиції" дало змогу нам побачити різноманітний спектр підходів до тлумачення даної категорії, деякі з них виявилися більш широкі, деякі більш вузькі, деякі враховували соціально-економічні ефекти, деякі ні. Все це дало змогу сформуванню визначення інвестицій, більш адаптоване на нашу думку, до сучасних умов - це усі види майнових та інтелектуальних цінностей, які вкладаються в об'єкти будь-яких видів діяльності, для підвищення ефективності діяльності цих об'єктів, для подальшого отримання як інвестором так і об'єктом в який проводилося інвестування соціально-економічних ефектів, з врахуванням можливих ризиків втрати інвестиційних ресурсів.

2. Встановлено, що питання інвестиційної привабливості є важливим та актуальним завданням для багатьох країн та їх адміністративно-територіальних одиниць, яким потрібні кошти для подальшого розвитку, а саме для оновлення основних фондів, впровадження інновацій, застосування нових ресурсо- та енергозберігаючих технологій. Інвестиційна привабливість території визначається факторами інвестиційної привабливості регіону і регіональною інвестиційною політикою.

3. Доведено, що представлена класифікація факторів, що впливають на інвестиційну привабливість регіону, визначає широкий спектр економічних та соціальних категорій, що розглядаються. Такий «універсальний» підхід до інвестиційної привабливості, тобто заснований на сукупних факторах для всіх секторів економічної діяльності, визначає приблизну загальну інвестиційну привабливість. Зважаючи на специфіку окремих видів діяльності та виробничих галузей, критерії, що розглядаються в ході аналізу місця розташування, можуть різною мірою сприяти прийняттю фактичного рішення щодо розташування. Більше того, у багатьох випадках, через взаємозв'язок між аналізованими категоріями, збільшення певної групи факторів може обернутися зниженням привабливості даної діяльності.

4. Встановлено, що Одеська область має достатньо великий потенціал для розвитку та залучення інвестицій, як з боку національних інвесторів, так і іноземних. Регіон розвивається у всіх напрямках економічної діяльності, має значні здобутки в розвитку промисловості, сільського господарства, дякуючи своєму географічному положенню розвивається транспорт та торгівля.

5. Зазначено, що формування привабливого інвестиційного середовища у регіоні можливе лише за умови створення такого інвестиційного механізму, який зможе поєднати соціально-економічні цілі держави та регіону з їхніми інвестиційними ресурсами. Отже, можна стверджувати, що цілями публічного управління інвестиційними процесами в Одеській області є: підвищення інвестиційної активності в Одеській області; зниження ризиків при інвестуванні в економіку регіону; вдосконалення нормативно-правової бази інвестиційної діяльності.

6. Визначено, що для розвитку інвестиційної привабливості регіону, велику увагу потрібно приділяти проблемам, які існують в регіоні, вивчати та аналізувати їх

і як можна швидше вирішувати питання, які зменшують привабливість регіону для інвесторів.

7. Доведено, що в дворівневій інвестиційній системі мова з самого початку йде про високотехнологічні підприємства, що базуються на передовій техніці і технології. Вони продаються незабаром після свого створення і завдяки цьому просто не встигають застаріти ані морально, ані фізично. Тут немає того часового лагу між створенням і приватизацією, який характерний для старих пострадянських підприємств. Відсутність тривалого розриву в часі між створенням і продажем є дуже важливою не тільки в технологічному, а й в економічному відношенні, бо створює економічну можливість безпосередньо зіставляти дохід від продажу підприємств з витратами на їх створення. Завдяки цьому дворівнева система обмежує можливість зловживань. Тут є чіткий ринковий критерій перевірки ефективності витрачання грошей. Відповідальний за проект чиновник не може дозволити собі занижувати ціну продажу. Якщо ціна буде нижчою, ніж сума вкладень, збиток буде відразу помітний. Ця фінансова прозорість змушує робити продаж більш конкурентним, ніж при звичайній приватизації.

8. Зроблено висновок, що серед основних напрямів збільшення інвестиційної привабливості туристично-оздоровчої галузі у безпосередньо її переваги можна виділити: розробку та випуск якісно нових видів туристичного продукту, готельних послуг; застосування та використання нових інформаційних технологій в наданні готельних, транспортних, фінансових послуг; переосмислення та наповнення новими властивостями традиційних послуг та впровадження нових послуг; освоєння абсолютно нових туристичних ресурсів; застосування креативних форм організаційно-управлінської діяльності при розробці, виробництві, споживанні туристичних послуг; дослідження і вихід на нові ринки туристських послуг з новими та традиційними туристичними послугами; організаційні зміни у розробці, виробництві і споживанні традиційного туристичного продукту.

9. Розраховано та доведено, що кошти виплачуються на офіційний рахунок підприємця з вирахуванням комісії. У платформи «Велика Ідея» вона складає 10% якщо зібрана вся сума, та 15%, якщо зібрано менше.

Якщо інвестор забажає заробити на використанні номера, то сезон складає 70 днів, прибуток за 1 день за вирахуванням частки управляючої компанії складає 500 грн. Тобто прибуток інвестора за сезон складатиме 35 тис. грн. А стартові витрати інвестор зможе окупити на 4-й рік. Паралельно він може сам відпочивати в «своєму» номері. У випадку якщо сезон триватиме довше – збільшується й прибуток. Соціальне навантаження полягає в тому, що кожний інвестор частину днів відпочинку може передати на благодійність для ветеранів та членів їх семей, тимчасово переміщених осіб, сімей загиблих воїнів тощо.

АНОТАЦІЯ

Афоніна В. С., «Шляхи підвищення інвестиційної привабливості регіону (на прикладі Одеської області)», кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою «Муніципальне підприємництво», Одеський національний економічний університет м. Одеса, 2022 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес розробки напрямків підвищення інвестиційної привабливості Одеської області.

У роботі розглядаються теоретичні основи інвестиційної привабливості регіону: сутність інвестиційної привабливості та інвестиційного клімату, оцінка інвестиційної привабливості. Проаналізовано основні показники інвестиційної діяльності Одеської області. Надано оцінку інвестиційної привабливості районів Одеської області та прогнози основних макроекономічних показників. Запропоновано напрямки підвищення інвестиційної привабливості Одеської області.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна привабливість, інвестиційна діяльність, капітальні інвестиції, прямі іноземні інвестиції, оцінка інвестиційної привабливості, інтегральні індекси, прогнози, інвестиційна стратегія.

ANNOTATION

Avonina V.S., «Ways to increase the investment attractiveness of the region (on the example of Odesa region)», Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty «076 «Entrepreneurship, Trade and Stock Exchanges» under the Master's program «Municipal business», Odesa National University of Economics Odesa, 2022

The master's qualification work consists of three sections. The object of the study is the development process of increasing the investment attractiveness of the Odesa region.

The paper examines the theoretical foundations of the region's investment attractiveness: the essence of investment attractiveness and investment climate, assessment of investment attractiveness. The main indicators of investment activity of Odesa region are analyzed. An assessment of the investment attractiveness of Odesa region districts and forecasts of the main macroeconomic indicators are provided. Directions for increasing the investment attractiveness of Odesa region are proposed.

Key words: investments, investment attractiveness, investment activities, capital investments, direct foreign investments, assessment of the investment attractiveness, integral indexes, forecasts, investment strategy.